

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXII. (16)

No. (štev.) 26

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

27. junija 1963

Nastopni govor

Paola VI.

Novi papež Pavel VI. se je takoj prvi dan po izvolitvi, 22. junija dopoldne, po vaticanskem radiju predstavil vsem katolicanom in vsemu svetu z govorom, v katerem je začetil smernice svojega vladanja na prestolu sv. Petra.

Z vso ponižnostjo božjega služabnika v uvodu ugotavlja, da „imam popolno zaupanje v vsemogočno božjo pomoč“. Ker je bil izvoljen, je prepričan, da mu bo Bog dal in pomnožil „misijsko navdušenje za splošno, jasno in prepričljivo širjenje evangelija po vsem svetu“. Spominja se svojih neposrednih prednikov, od katerih je dobil veliko „duhovno, sveto in slavno dediščino: Pija XI., s svojo neustraseno silo duha; Pija XII., ki je razsvetlil Cerkev z lučjo modrosti, in Janeza XXIII., ki je vsemu svetu dal zgled svoje dobrote brez primere... Ta dediščina, ki smo jo dobili od svojih prednikov, nas opozarja na veliko resnost naloge, ki nas čaka...“

„Ena od velikih nalog našega vladanja bo nadaljevanje II. vaticanskega cerkvenega zbora, v katerega se obračajo oči vseh ljudi dobre volje. Bo to glavno delo, ki mu bomo posvetili vse svoje sile, ki nam jih je Bog dal, da bo Cerkev pritegnila nase vse ljudi z različno svoje organizacije, z mladostjo svojega duha, z obnovo svoje zgradbe, z množičnostjo svojih sil...“

„Sem potem spada delo za revizijo kanonskega prava, nadaljevanje naporov na podlagi smernic velikih enciklik socialnega značaja naših prednikov, za utrditev pravičnosti v zasebnem, družbenem in mednarodnem življenju, v resnici in svobodi in v spoštovanju dolžnosti in pravic vseh. Nezmotljiva zapoved ljubezni do bližnjega, preiskusni kamen ljubezni do Boga, zahteva od vseh ljudi pravičnejšo rešitev socialnih vprašanj; zahteva pomoč nerazvitim deželam, v katerih čestokrat življenjska raven ni vredna človeške osebe; zahteva globok študij svetovnih razmer za izboljšanje življenjskih pogojev. Nova doba, ki se je začela z zmagami v vesolju, bo posebej blagoslovljena od Boga, če se bodo ljudje resnično priznali prej za brate, kakor pa za ljudi, ki med seboj tekmujejo in zgradili svet v svetem strahu božjem, v spoštovanju Njegovih zakonov, v mehki luči usmiljenja in medsebojnem sodelovanju.“

„Naše delo bo, z božjo pomočjo, delo ohranjanja skupne blaginje, ki ji stoji na čelu mir med narodi, mir, ki ne bo samo mir brez vojaške tekme in oboroženih spopadov, temveč mir, ki bo odseval, ki ga hoče Bog, Stvarnik in Odkršenih...“

„V našem papeškem poslanstvu bomo z vso gorečnostjo nadaljevali delo, ki ga je s tolikšnim upanjem in tako srečno začel naš prednik Janez XXIII.: to namreč 'do bodo vsi eno' (10-17, 21), to, kar namreč vsi tako čakajo in za kar je Kristus daroval svoje življenje... Velikana naloge, ki čaka naše revne sile, je tolikšna, da plaši ponižnega duhovnika, dvignjenega na vrhovno čast upravljanja ključne božjega kraljestva; toda posvetili ji bomo svoje vsakdanje molitve in napore, prav tako pa potrebujemo vašega sodelovanja in molitev...“

Pavel VI. je nato pozdravil člane sv. kolegija, škofe Vzhoda in Zahoda, rimsko kurijo, župnike, duhovnike, redovnike in redovnice ter vse vernike. Posebej se je spomnil molkeče Cerkev: „Naj se čutijo posebno blizu nas bratje in sinovi tistih dežel, kjer se Cerkev ne more posluževati svojih pravic. Poklicani so v večji meri trpeti trpljenje križanega Kristusa, čemur pa bo sledila, v to sem prepričan, bleščača zarja vstajenja. Izvrševali bodo spet lahko svojo pastirsko službo, ki po svoji naravi koristi ne samo dušam, pač pa tudi narodom, v katerih jo vršijo.“

Spomnil se je nato in blagoslovil „misijskarje, punčice našega očesa, ki na vseh kontinentih, na okopih Cerkev, širijo Jezusov evangelij... In končno pozdravljamo vse naše sinove v Kristusu, med katerimi se posebej spominjamo mladine, ki je up bodočnosti; nedolžnih otrok; čistih in pobožnih duš; majhnih in velikih na tem svetu; vseh obrtnikov in delavcev, katerih težave poznamo; vseh ljudi kulture in znanosti, častnikarjev in pisateljev, politikov in državnih

PAPEŽ PAVEL VI.

Volitev papeža

Konklave, ki se je začel v Vatikanu 19. t. m. večer in v katerem je bilo 80 kardinalov — manjkal je kardinal iz Bolivije, ker je zbolel ter madžarski kardinal Mindszenty, ker ni smel iz Madžarske — se je končal 21. junija dopoldne, ko so s petim glasovanjem izvolili za novega papeža milanskega kardinala Janeza Krstnika Montinija. Ta si je nadel ime Pavel VI.

Po novih določilih, ki jih je izdal papež Janez XXIII. s konstitucijo Summi Pontificis electio z dne 5. septembra 1962, je moral dobiti kandidat za papeža, če bi bili navzoči vsi kardinali, to je 82, 55 veljavnih glasov, to je dve tretjini plus en glas. Glasovnice so po vsakem glasovanju sežgali, dočim zapiske kardinalov in skrutinatorjev shranijo v tajni arhiv. V prejšnjih časih je bilo mogoče priključiti glasove tistim, ki so še manjkali za določitev večine. Sedaj to ni več mogoče. Če pri enem glasovanju ni prišlo do izvolitve, morajo izvesti nadaljnje novo glasovanje na isti način, kot smo ga opisali, toda brez prisega in brez nove določitve skrutinatorjev. Izvolitev se lahko izvrši po navdihu, ko vsi kardinali in skupnem sporazumu imenujejo določenega kardinala za papeža, ali z delegiranjem, ko ostali kardinali izberejo skupino kardinalov, ki tudi v njihovem imenu izvolijo papeža, ali pa s skrutinijem. Izvolitev, ki bi bila izvršena na kak drug način, je neveljavna.

Pri izvolitvi papeža je prepovedana vsaka simonija, to je podkupovanje, zagroženo je za to dejanje izobčenje. Prav tako je prepovedano vsako odločanje o izvolitvi novega papeža, ko je prejšnji še živ. Pod strogi kaznimi je tudi prepovedan vsak veto ali vsaka ekskluzivna zahteva. Kardinali se morajo vzdržati vsakega pogajanja, sporazuma ali obljube. Lahko pa prosto razpravljajo o izvolitvi, ki jo bodo morali izvršiti. Na isti način so prepovedani kapitulji, ki bi lahko kasneje obvezovali izvoljenega papeža. Kardinali se pri izvolitvi ne smejo pustiti voditi od pridržkov ali osebne nasprotovanja. Ne smejo se ukloniti nobeni milosti ali poklonu in nobenemu vmešavanju mogočih tega sveta, ne strahu, ne popularnosti, marveč morajo imeti pred svojimi očmi samo božjo slavo in koristi Cerkev. Zato morajo vsi moliti, duhovniki in ljudstvo. Pastirji duš morajo pozvati ljudstvo, da to stori. Novo izvoljeni se ne sme ustrašiti bremena, ki ga čaka, marveč se mora podrediti Gospodovi volji. Gospod mu bo vedno nudil svojo pomoč.

Čestitke iz vsega sveta

Od vseh strani sveta je papež Pavel VI. dobil brzojavne čestitke za svojo izvolitev. Po vseh prestolnicah so državni dajali pohvalne izjave o osebnosti novega poglavarja katoliške Cerkev. Predsednik francoske zbornice je dejal: „Pavel VI. ima razum Pija XII. in srce Janeza XXIII.“ Moskvska radijska postaja je prekinila svoje redno oddajo in objavila v dveh stavkih, da je bil izvoljen novi papež Pavel VI.

Vse svetovno časopisje je objavilo slike novega papeža na prvih straneh in pisalo laškava mnenja o Pavlu VI. Svetovni tisk ugotavlja, da bo novi papež nadaljeval delo Janeza XXIII. in da bo uredil in usmeril začeto delo svojega prednika. Nekateri časopisi so ga označili kot papeža delavcev, drugi za papeža politika, spet tretji kot papeža, ki bo nadaljeval reforme, začete od Janeza XXIII., vsi pa se strinjajo v tem, da bo papež velikega stila, ki bo vtisnil močan pečat v nadaljna dogajanja tako v katoliški Cerkev, med drugimi veroizpovedmi in med narodi sploh.

Nato je papež Pavel VI. vsemu svetu podelil papeški blagoslov in zaključil z besedami: „V božjem imenu, nadaljujmo v miru.“

Po izvolitvi zadnji kardinal diakon vpraša novoizvoljenega, če sprejme izvolitev. Kardinal dekan vpraša tudi za ime, ki ga želi prevzeti. Sledi prva počastitev, nakar zapojejo zahvalno pesem. Prvi izmed kardinalov oznani ljudstvo izvolitev, nakar sledi druga počastitev novega papeža. S tem se konča konklave. Od tega trenutka dalje ne more nihče preprečiti, da se ne bi približale papežu tiste osebe, ki žele razpravljati z njim o važnih zadevah. Kdaj se vrši tretja počastitev, določi novi papež sam. Nekaj dni potem izvrši kardinal prvi diakon na slovesen način kronanje novega papeža, ki kadar želi, nato prevzame v posest lateransko baziliko.

Pokojni papež Janez XXIII. je dodal tudi določila za smrt papeža, po katerih nihče ne more fotografirati ali registrirati umirajočega papeža in ga tudi ne slikati takoj po njegovi smrti. Po pogrebnih svečanostih v baziliki sv. Petra spremljajo nekatere osebe papeževo truplo skozi vrata sv. Marte v vaticanske grobnice. Samo te osebe smejo biti poleg sorodnikov prisotne, ko zaprosijo svinčeno krsto. Prav tako je pokojni papež določil, da v teku konklave nihče ne sme uporabljati popeževnega zasebnega stanovanja.

Na Trgu sv. Petra je bilo v trenutku ko se je pokazal bel dim iz dimnika na sikstinski kapeli, zbranih blizu 100.000 ljudi, kateri so z burnimi ovacijami pozdravili novega papeža. Vatikanska radijska postaja je takoj v vseh jezikih objavila svetu, da je Cerkev dobila novega poglavarja.

Zivljenjska pot Pavla VI.

Janez Krstnik Montini se je rodil 26. septembra 1897 v vasi Concesio, blizu severnoitalijanskega mesta Brescia. V duhovnika je bil posvečen v Bresciji leta 1920, nakar je bil po temeljnih študijih filozofije in prava imenovan, 27 let star, za tajnika na papeški nunciatu v Varšavi. Ta položaj mu je veliko služil v njegovi nadaljnji karieri, ker je neposredno spoznal slovanski živelj, tako to kakor onstran železne zaves, saj je bila Poljska neposredni sosed ZSSR. Nato je študiral še na Gregorijani, postal asistent italijanske KA in nato profesor za vaticansko diplomacijo. Leta 1937 ga je končno papež Pij XII. postavil za člana vaticanskega državnega tajništva, kjer je nadomestil kardinala Tardinija, nakar je leta 1952 bil povišan v kategorijo tajnika v vaticanskem ordinariatu. Takrat ga je papež Pij XII. hotel imenovati za kardinala, kar pa je Montini odklonil. Leta 1954 ga je imenoval za nadškofa v Milanu, nakar je šele 12. decembra istega leta sprejel kardinalski klobuk.

Bil je tesen sodelavec papeža Pija XII. in še bolj papeža Janeza XXIII., s katerim je delil skoraj isti pogled na svet. Zato ga je papež Janez XXIII. večkrat omenjal kot sebi primerenega naslednika, kar se je tudi zgodilo, ko je 21. junija t. l. postal 262. Petrov naslednik.

Kronanje 30. t. m. v Vatikanu določili za nedeljo, 30. t. m. Kronanju bo prisostvoval ves diplomatski zbor, akreditiran pri sv. Stolici in posebna odposlanstva.

Čestitke iz vsega sveta

Od vseh strani sveta je papež Pavel VI. dobil brzojavne čestitke za svojo izvolitev. Po vseh prestolnicah so državni dajali pohvalne izjave o osebnosti novega poglavarja katoliške Cerkev. Predsednik francoske zbornice je dejal: „Pavel VI. ima razum Pija XII. in srce Janeza XXIII.“ Moskvska radijska postaja je prekinila svoje redno oddajo in objavila v dveh stavkih, da je bil izvoljen novi papež Pavel VI.

Vse svetovno časopisje je objavilo slike novega papeža na prvih straneh in pisalo laškava mnenja o Pavlu VI. Svetovni tisk ugotavlja, da bo novi papež nadaljeval delo Janeza XXIII. in da bo uredil in usmeril začeto delo svojega prednika. Nekateri časopisi so ga označili kot papeža delavcev, drugi za papeža politika, spet tretji kot papeža, ki bo nadaljeval reforme, začete od Janeza XXIII., vsi pa se strinjajo v tem, da bo papež velikega stila, ki bo vtisnil močan pečat v nadaljna dogajanja tako v katoliški Cerkev, med drugimi veroizpovedmi in med narodi sploh.

Kennedy v Zahodni Evropi

Ameriški predsednik Kennedy je v soboto zvečer odletel iz Washingtona na 10-dnevno potovanje po Zahodni Evropi. V nedeljo je priletel v Bonn, kjer je bil z Adenauerjem pri sv. maši v koelnški katedrali, nakar je v razgovorih z njim ostal do srede dopoldne, ko je odletel na enodnevni obisk v Zahodni Berlin. Kennedy je bil tako prvi ameriški predsednik, ki je obiskal Zahodni Berlin, znotraj komunističnega ozemlja, odkar je bil predsednik Truman na konferenci v Potsdamu, ob koncu druge svetovne vojne.

Komunisti so v Berlinu določili ob zloglasnem zidu 100 metrov širok pas, ki se mu na dan Kennedyjevega obiska v Zahodnem Berlinu z vzhodne strani nihče ne bo smel približati. Tako nameravajo vsem vzhodnim Berlinčanom preprečiti videti Kennedyja, ko bo obiskal obmejno postojanko Charlie.

Iz Berlina bo Kennedy z letalom odpotoval v Dublin, glavno mesto Irske, v domovino svojih prednikov. Iz Dublina pa nato v London na razgovore z Mavmillanom, nakar bo za tri dni odšel v Italijo, kjer ga bo v avdijenci sprejel tudi novi papež Pavel VI.

O namenu in učinku potovanja Kennedyja po Zahodni Evropi, v katerem pa se bo izognil Franciji svetovno časopisje ugiba različno, ugotavlja pa naslednje:

Odgovoren za Kennedyjevo potovanje po Zahodni Evropi, zlasti po Zahodni Nemčiji, je vsekakor De Gaulle. Kennedyju ni bilo po godu De Gaullovo zadržanje do ameriških predlogov o skupni ameriško-evropski atomski oborožitvi. De Gaulle je povzročil rahel spor med zavezniki in to razliko hoče Kennedy sedaj popraviti čim bolj in čim hitreje. Ker je De Gaulle tudi zasumil, da bi Amerikanci v danem trenutku mogli zapustiti Evropo svoji usodi, in je to sumljivo javno izrekel, je smatral Kennedy za potrebno, da v Evropi sami in naj-

prej v Zahodni Nemčiji, ker je ta zaradi sovjetske bližine najbolj prizadeta, znova potrdi, da ZDA ne nameravajo zapustiti Evrope vse dotle, dokler ne bo mimo komunistična nevarnost in dokler tega ne bo zahtevala Zahodna Evropa sama. To je storil v govoru, ki ga je imel ob prihodu v Bonn. Ker se Zahodna Nemčija zaveda, da se zaenkrat samo v zvezi s Francijo in ostalo Evropo ne more ubraniti pred morebitnim sovjetskim navalom brez ameriškega sodelovanja, je Bonn Kennedyjev obisk zelo ljubljen. To so Zahodni Nemci pokazali z velikanskim navdušenjem ob izstopu Kennedyja iz letala na letališču v Bonnu. Adenauer pa je Kennedyjevo potovanje naravnost označil za „politično potovanje“, se pravi, da bi znova kar najtesneje povezal zaveznike na obeh straneh Atlantika.

V ponedeljek je Kennedy častnikarjem zagotovil, da ZDA niso in ne bodo opustile borbe za združitev obeh Nemčij, „ker tudi nam Amerikancem, kakor tudi ne Rusom ne bi bilo prav, če bi bili njihovi državi razdeljeni“. V gospodarskem oziru, je poudarjal Kennedy, je Skupni evropski trg postal zgled sodelovanja vsemu svetu in predstavlja gospodarsko veselo, na katero mora računati ves svet. Vsaka članica sodeluje z drugo, ne da bi pri tem iskala svojih koristi, pač pa koristi sočlanice in skupnosti. Tako ima koristi istočasno vsaka članica. Meni pa, da se bo moral Skupni evropski trg odslej naprej še bolj zanimati za latinsko Ameriko, za Afriko in za Azijo, da bodo ta področja mogla ostajati izven gospodarskega vpliva komunističnega bloka. „Nikdar Atlantik ne sme postati stena, ki bi ločil ameriško od evropske celine“, je zaključil Kennedy.

Kennedyja spremlja na potovanju ameriški zunanji minister Rusk in najsvetovalec.

I Z T E D N A V T E D E N

Brazilski predsednik dr. Goulart je preosnoval svojo vladu. Tudi ta je koalicijska ter jo sestavljajo člani predsednikove brazilske laboristične stranke, socialdemokratske ter krščansko demokratske stranke in 1 neodvisen levičar. Goulartova laboristična stranka ima 4 ministre, socialdemokratska 3, krščansko-demokratska pa 2 in sicer sta ministra te stranke Carvalho Pinto za finance in Paulo de Tarso za vzgojo. Zunanji minister je Evandro Lins e Silva kot neodvisen levičar. Dosedanji gospodarski minister San Tiago Dantas ni več minister v novi vladi.

Na Kubi se se prejšnji teden izkrcali večji oddelki kubanskih političnih emigrantov, ki hočejo svojo politično akcijo za osvoboditev Kube sedanjega Castrovega komunističnega jarma počati tudi z orožjem. Po izkrcanju so takoj stopili v boj s Castrovimi milicniki. Poročila navajajo izgube na obeh straneh, istočasno pa tudi izvršitev no-

Pavel VI. je smer svojega dela naznačil v nastopnem govoru po vaticanskem radiju, ki ga objavljamo na uvodnem mestu, potrdil pa stališče Cerkev in papeštva še s posebno izjavo, ki jo je dal častnikarjem minuli ponedeljek, ko je dejal, da bo njegovo delo slonelo „na štirih stebrih: resnici, pravičnosti, miru in ljubezni“.

Iz papeževnega zasebnega življenja

Papež Pavel VI. govori gladko francosko, angleško, nemško, latinsko in svojo rodno italijansko. Njegova navada je vstajati zelo zgodaj, redkokdaj pa leže počivati pred polnočjo. Vseč mu je televizija ter zlasti rad gleda pozno v noč kolesarske dirke ali programe „vprašanja in odgovori“. Ljubi tudi klasično in versko glasbo in mnogo bere.

Svoje stanovanje si je dal urediti v tretjem nadstropju vaticanske palače. Obstaja iz 22 sob, od katerih so 4 določene za njegovo osebo. Tla so iz marmorja, stropi okrašeni, stene pa prebarvane z oljnato barvo.

Pred sedanjim papežem Pavlu VI. so katoliški Cerkev vladali naslednji papeži: Pavel I., 757—767; Pavel II., 1464—1471; Pavel III., 1534—1549; Pavel IV., 1555—1559 in Pavel V., 1605 do 1621.

vih smrtnih obsodb na Kubi.

Predsednik italijanske republike Antonio Segni je potem, ko mu je glavni tajnik krščansko-demokratske stranke Aldo Moro vrnil mandat za sestavo sredinsko-levičarske vlade, ki jo je onemogočilo levo krilo Nennijeve socialistične stranke, naprosil predsednika parlamenta Giovannija Leoneja, naj poskusi sestaviti novo italijansko vladu, ki naj bo poslovna, če ji že ne bi mogel dati širšega značaja. Po razgovoru s predstavnikoma političnih strank je Leone sestavil vladu iz samih krščanskih demokratov. Vlada je začasna. Z njeno sestavo je bilo treba pohiteti, da ne bi bila država ob prihodu amer. predsednika na obisk v Italijo dne 30. t. m. brez vlade. Ker je Nenni jezer. socialisti v parlamentu ne bodo podpirali in ker tudi zadržanje republikancev ter Saragatovih socialistov še ni povsem jasno, bodo novo italijansko vladu podprle desničarske stranke. Ker pa ta vlada ne bo mogla imeti dolgega življenja, bo njena naloga verjetno tudi ta, da bo izvedla nove volitve v Italiji, ki naj bi prinesle večje politično razčiščenje v tej državi. V Rimu namreč prevladuje mnenje, da bo predsednik republike Segni sedanji parlament razpustil ter razpisal nove volitve.

Predsednik Italijanske socialistične stranke Nenni je v glasilu te stranke „Avanti“ objavil uvodnik, v katerem ostro napada levice v svoji stranki. Očita ji, da je napravila veliko napako, ko je onemogočila Aldu Moru sestavo sredinsko-levičarske vlade in da je s tem dosegla samo to, da je Italija sedaj dobila čisto krščansko-demokratsko vladu in obstoja nevarnost, da bo sedanji italijanski parlament razpuščen, še predno bo začel z delom.

Sovjetske oblasti so priredile v soboto, 22. junija, navdušen sprejem sovjetskim astronomom polkovniku Valeriju Bukovskemu in Vallentini Tereškovi. Že na moskovskem letališču, še bolj pa na Rdečem trgu v Moskvi, kjer so slavnosti dosegle vrhunec. Oba astronauta zaradi ginjivosti mogla spregovoriti samo nekoliko besedi.

Iz življenja Slovencev v Mendози

Naše letošnje romanje k Mariji Pomagaj

Naše vsakoletno romanje v mesecu majniku na El Challao v lursko kapelico, kjer imamo sliko naše brezjanske Marije Pomagaj, smo letos opravili zadnje nedelje v mesecu maju. Zopet nas je obiskal č. g. direktor Orehar. Opravljali smo v pripravo na romanje po družinah devetdnevno; v četrtek in petek pa smo imeli pri bratih maristih večerne maše z bogatimi in globokimi premišljanji, ki jih je vodil g. direktor. Vodil nas je s svojimi jednatimi in nazornimi govori po vseh koticih naše notranjosti, pogledali smo naše osebno življenje, svoje odnose do Boga, do verskega življenja, svoje družinske razmere, naše življenje v skupnosti, odnose do našega naroda in do dežele, v kateri smo si ustvarili svoj novi dom. Tako smo po teh duhovnih obnovah, pri katerih je bila med sv. daritvijo vselej priložnost za sv. spoved, obročali vsak posameznik sam s seboj in s svojo okolico, v kakatero nas je božja Previdnost postavila v življenje, in v nedeljsko jutro odnesli na romanje vsak svoje breme in trdne sklepe za bodočnost, da naši Mariji Pomagaj tam pod visokimi gorami potožimo svoje težave in darujemo vse dobre naklepe. V dolgi procesiji smo se ob glasni skupni molitvi sv. rožnega venca, s prošnjami za vse osebne in skupne potrebe bližali naši ljubljni Materi. Okrog polдне smo v nabito polni kapeli — mnogo jih je moralo ostati še pred vhom — opravili sv. daritev s skupnim sv. obhajilom. Nato smo prav po romarsko posedli okoli cerkve in v vselem razpoloženju pobedovali. Popoldne je bila procesija s podobo brezjanske Marije Pomagaj, ki so jo nosili naši fantje in spremljale narodne noše. Med petjem in molitvijo rožnega venca smo obhodili obsejni prostor ob cerkvi po poti, ob kateri se dvigajo lične kapelice, ki predstavljajo Marijina prikazovanja. Po povratku smo peli lavretanske litanije, poslušali še sklepni govor in se z vso zbranostjo ponovno posvetili Sru Brezmadežne.

Slovesni rekviev za sv. očeta

V srce nas je zadela in globoko prevzela novica o smrti sv. očeta, čeprav smo že vse dneve postajali ob svojih aparatih in pričakovali neizogibno žalostno vest. Enako kot ob smrti prejšnjega sv. očeta Pija XII. je škofija tudi tokrat za slovesno mašo zadušnico naprosila za petje med svečanimi obredi naš zbor. Ob navočnosti vseh najvišjih cerkvenih, državnih in vojaških oblasti, številnega konzularnega zbora, zastopnikov vseh panog mendoškega javnega in kulturnega življenja, številnih vernikov v cerkvi ter odredov vojske pred baziliko sv. Frančiška je nadškof msgr. Buteler opravil slovesni rekviev za Libero za pok. sv. očetom Janezom XXIII. Na koru je ob spremljavi mogočnih orgel prepeval naš zbor.

Spomin obletnice padlih žrtev

Drugo nedeljo v tem mesecu smo se poklonili spominu vseh naših bratov in

sestra, ki so v najtežjih časih naše narodne zgodovine, pod krutim okupatorskim nasiljem in pod bičem krvave komunistične revolucije v domovini žrtvovali svoje življenje za naše verske in narodne tradicije. Njihovemu pokoju je bila posvečena naša skupna sv. daritev s skupnim obhajilom v kapeli pri ss. frančiškankah; spominu njihovih žrtev je bil namenjen globoko zasnovan spominski govor č. g. Horna z izbranimi, vzvišenemu in pretresljivemu spominu odgovarjajočimi pesmimi je sv. daritev spremljal naš pevski zbor. Po končani sv. maši je g. Horn opravil še obredne zadušne molitve za „Libera“, zbor pa je prepeval žalostinke in spominske pesmi za rajne.

Tako smo se oddolžili spominu njih, ki smo jim kot sinovi in hčere slovenskega naroda dolžni ohraniti hvaležen spomin in večno slavo.

Praznik sv. Rešnjega Telesa

Telovo smo v Mendози praznovali v

Nova imenovanja v ZIS

V Zveznem izvršnem svetu so bili imenovani: za drž. podsekretarja v ZIS dosed. pomočnik zveznega sekretarja v svetu Vladimir Cerić, za drž. podsekretarja v zveznem sekretariatu za notranje zadeve dosed. pomočnik zveznega sekretarja v istem sekretariatu Edo Brajnik, za drž. sekretarja v zveznem sekretariatu za zakonodajo in organizacijo dosed. v. d. zveznega sekretarja za zakonodajo dr. Nikola Balog; za zveznega javnega pravobranila dosed. drž. podsekretar v zveznem sekretariatu za notr. zadeve Andrija Pejović, za predsednika sveta za vprašanja izseljencev dosed. drž. podsekretar v zveznem sekretariatu za notr. zadeve Djuro Stanković, za sekretarja administrativne komisije ZIS v zvanju drž. podsekretarja dosed. drž. podsekretar v zveznem sekretariatu za notr. za-

kapeli pri br. maristih. Po sv. maši se je po obeh obsežnih dvoriščih razvila slovesna procesija z Najsvetejšim, ki jo je vodil č. g. Jože Horn. Po naši lepi stari navadi je zbor med sprevedom in pri štirih okusno okrašenih oltarjih prepeval evarhiistične pesmi, naši najmlajši pa so Kristusu Kralju, ki je šel med nami v sv. Evarhiji, trosili cvetje; tudi nekaj narodnih noš je povzdignilo pestrost praznične slovesnosti.

Obletnica sv. Cirila in Metoda

1100-letnica prihoda sv. bratov Cirila in Metoda bomo v Mendози praznovali v mesecu juliju. Pripravljamo za vso mendoško javnost sv. mašo po vzhodnem obredu, ki jo bo daroval ukrajinski župnik č. g. Bazilij Wynuczuk iz Bowena na jugu naše province. Zbor že pridno vadi mašno petje v staroslovenskem jeziku. Za popoldansko slovo pa poleg predavanja o pomenu praznika, za katerega upamo na obisk g. rektorja našega semenišča iz Buenos Airesa, zbor pripravlja šopek naših domorodnih in rodoljubnih pesmi. Bb.

deve Pavle Pekić, za direktorja zveznega zavoda za cene dosed. pomočnik zveznega sekretarja za trgovino Dušan Viković, za direktorja TANJUGA, sekretar ideološke komisije CK ZKI Vukašin Mićunović, za generalnega direktorja Skupnosti jugoslovanskih železnice dosed. generalni direktor Skupnosti zavarovanja dr. Marijan Dermastja, za generalnega direktorja službe družbenega knjigovodstva dosed. drž. podsekretar v zveznem sekretariatu za finance Radomir Komatina, za namestnika generalnega direktorja službe družbenega knjigovodstva dosed. gen. direktor službe družbenega knjigovodstva Sergej Djurović, za generalnega direktorja Jugoslovanske skupnosti zavarovanja dosed. direktor zveznega zavoda za urbanizem in komunalna vprašanja Sreten Bjeličić.

GORIŠKO IN PRIMORSKA

Volitve na tržaški univerzi

Slovenski akademiki, ki študirajo na tržaški univerzi so tudi letos ponovno nastopili s svojo listo „Adria“ pri volitvah za novo predstavništvo visokolev. Letos se je volitev na univerzi udeležilo nekaj več volilnih upravičencev: 1754 (47%). Na prejšnjih volitvah ni nikoli glasovalo več kot 40%. Tudi letos se je slovenska lista na tržaški univerzi dobro odrezala. Dobila je 65 glasov (7 več kot lani) in dobila 1 mandat. Pri volitvah so zmagali demokristjani, ki bodo imeli 12 sedežev, sledijo skrajni desničarji z 8 sedeži, levčarji s 7 sedeži, liberalci 4, neodvisni pa 3. Slovensko listo bo v univerzitetnem svetu zastopal akademik Danilo Lovrenčič.

Literarna nagrada „Vstajenje“

Nedavno so v Trstu ustanovili Slovenski tiskovni inštitut za pospeševanje slovenske založniške dejavnosti v za-

mejstvu. Inštitut pa je sklenil podeliti vsako leto tudi literarne nagrade, ki naj bi služile v vzpodbudo in priznanje našim pisateljem. V ta namen bo vsako Veliko noč podelil svojo literarno nagrado „Vstajenje“. Letošnjo nagrado je Inštitut razdelil med pisatelja Vinka Beličiča iz Trsta za zbirko črtic „Nova pesem“ in med pesnika Jožeta Udoviča iz Ljubljane za pesniško zbirko „Zrcalo sanj“. Ti dve deli se odključeta med izdani zadnjih dveh let po najvišjih umetniških kriterijih in po iskrenosti, pa tudi nista v nasprotju s krščanskim svetovnim nazorom, kar je bil tudi eden glavnih kriterijev pri podelitvi nagrade „Vstajenje“.

V bodoče bo Slovenski tiskovni inštitut upošteval vsa dela, ki bodo izšla tako v domovini kot v zamejstvu — s čemer hoče Inštitut poudariti enotnost slovenske literature, kar bi nekateri radi zanikali — v enem letu pred podelitvijo nagrade.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Štirinajst dni pred volitvami

Samo še dva tedna je do 7. julija, ko bodo v Argentini splošne volitve, ki naj bi zopet privedle državo v polno ustavno življenje, ki je bilo prekinjeno z odstavitvijo ustavnega predsednika dr. Frondizija dne 30. marca 1962.

Z bližanjem dneva volitev se je pa seveda pojačala tudi delavnost vseh tistih, ki so proti volitvam, ki zagovarjajo stališče, da sedanji čas zanje ni primeren, da je treba najprej ozdraviti drž. upravo in narod „vzgojiti“ za demokratično življenje. Zato so bile v zadnjem času ulice polne najrazličnejših verzij. Ene so bile, da je znova nesoglasje v vojski, da nekatere vojaške osebnosti zahtevajo zamenjavo sedanjega vodstva vojnega resora, da bodo volitve preložene za mesec ali dva meseca, ali pa sploh za nedoločen čas itd. Vse te verzije je presekal z odločno izjavo glavni poveljnik vojske general Onganía z zadržilom v radijskem sporočilu vsem vojaškim enotam v republiki, da je položaj v vojski povsem normalen, da je vojska odločno za izvedbo volitev in da so razne nasprotne govornice in verzije samo „zadnji poskus golpistov, da bi se preprečil ustavni izhod iz sedanjega položaja“.

Prav tako odločen je bil v svojih izjavah notranji minister general Osiris Villegas. Na kosilu pri inozemskih častnikarjih je odločno zatrdil, da volitve bodo in to v napovedanem roku in da ne bo nobene spremembe v političnem programu vlade. Istočasno je tudi opozoril, da ne bo nobene vrnitve na staro. To stališče naj bo jasno in naj ga vsi tisti, ki mislijo, da je kaj takega mogoče, resno vzamejo na znanje. Tako je stališče oboroženih sil: vrnitev v ustavno stanje s svobodnimi volitvami, toda ne za povrnitev v režim, ki je bil leta 1955 zrušen ter odpravljen.

Dekret št. 4874

Gornje stališče oboroženih sil potrjuje zlasti dekret št. 4874, ki ga je izdala vlada po daljših razgovorih notranjega ministra generala Villegasa z državnimi tajniki za vojsko, letalstvo in mornarico. Določa namreč raztegnitev omejitev za postavljanje peronističnih kandidatov za predsednika republike ter guvernerjev in viceguvernerjev ter kandidatov za volilne može za izvolitev omenjenih državnih in provincijskih funkcionarjev na vse stranke, ki so v koalicijski s peronistično Unióni popular v tkzv. ljudski in narodni fronti, ter na liste svojih strank postavljajo ali bi postavile take osebe, ki po svojem delovanju potrjujejo, da delajo na obnovi zrušenega peronističnega režima. Dekret navaja, da zadostna samo ena taka oseba na listi kake stranke, da volilne oblasti liste ne bodo potrdile, glasove pa, ki bi bili oddani za tako listo, bodo proglasili za neveljavne.

Reakcija predstavnikov strank, ki sestavljajo tkzv. ljudsko in narodno fronto, proti gornjemu stališču je bila ostra. Odločno zavračajo vladno odredbo z izjavami o neenakosti postopanja z državljani, o njihovi delitvi na tiste, ki uživajo vse politične pravice in na tiste,

katerim so dovoljene samo nekatere.

Predstavniki prizadetih strank so zaprosili za sprejem pri predsedniku republike ter so mu izročili spomenico, v kateri zahtevajo razveljavitev dekreta št. 4874.

Ta jim je pa v navočnosti notr. min. gen Villegasa izjavil, da je izdani dekret vlade nepreklicljiv in da je samo pojasnilo prejšnjega dekreta št. 4046, ki je bil izdan za omejitve postavljanja kandidatov za Unióni popular.

V zvezi z gornjim dekretom je tudi ostavka, ki jo je podal minister za pravosodje in pouk dr. José Mariano Astigueta. Ta je izjavil, da se s politiko vlade ne strinja in da tudi ni sodeloval pri izdelavi gornjega dekreta. Za njegovo vsebino je zvedel iz časopisov.

Nova afera

Argentina preživlja težko gospodarsko krizo. Na zunaj ni sicer tako vidna, jo pa v resnici občutijo zelo vsi sloji, ki so navezani na uradniške in delavske prejemke. Kriza se odraža tudi v dejstvu, da mesečno odide iz države v Sev. Ameriko do 2000 tehnično in strokovno usposobljenih delavcev, ki jih država neobhodno sama potrebuje.

Z vsemi vprašanji, ki so v zvezi s prizadevanji za zboljšanje sedanjega gospodarskega položaja, se bo v vladi bavil posebni gospodarsko-socialni kabinet. Sestavljajo ga minister za gospodarstvo ter minister za delo in socialno varnost, kakor tudi vsi dr. tajniki gospodarskih ter finančnih resorov.

V to prizadevanje vlade za ozdravitev gospodarskega položaja v državi je udarilo poročilo državne preizkovalne komisije, ki je te dni odkrila novo afero z nabavko 3000 omnibusov in skupni vrednosti 5 milijard pesov. Ta nabavka z velikimi nepravilnostmi je bila izvedena pod vlado dr. Frondizija. Tečaj, ko je bil minister za javno delo in javno službo Arturo Acevedo, tajnik za promet pa Juan Ovidio Zavala. Pravijo, da je v zadevo vmešan tudi biv. notr. min. dr. Vitolo. Ta nova nečedna zadeva je vzbudila ogorčenje v javnosti, ki zahteva, da se zadeva razčisti in krivci kaznujejo. Kako daleč je šlo razmetavanje držav. denarja, pokazuje dejstvo, da je bila nabavka omnibusov izvršena še predno je bilo rešeno vprašanje, kako naj omnibusni zamenjajo tramvajski promet v Bs. Airesu in istočasno, ko je bilo v vojaških industrijskih obratih v popravilu na stotine tramvajskih voz. Pošiljka 200 omnibusov v San Juan se je pa sploh izgubila, na drugi strani pa v Bs. Airesu na prostem razpada še okoli 600 omnibusov, ki jih sploh še niso rabili in so zaradi vremenskih poškodb danes že neuporabni.

Kršč. socialno gibanje

je novo politično gibanje v Argentini, ki pravi, da stoji na stališču papeških socialnih okrožnic. V začasnem vodstvu so med drugim Oscar Puigros, biv. min. za delo, Mariano Grondona, biv. drž. podtajnik v notr. min. pod notr. min. dr. Martinezom in Basilio Serrano iz Unióni Federal. Politično gibanje je za ljudsko in narodno fronto.

Ob 50 letnici prve slovenske mature

Od 9. do 12. junija ter od 5. do 9. julija 1913 je bila na prvi popolni slovenski gimnaziji v škofjovih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano prva slovenska matura. Tega pomembnega dogodka v zgodovini slovenskega naroda se v spisu, ki ga danes začujemo objavljati, spominja tedenjati gojenec omenjenega škofjovskega srednješkolskega zavoda g. J. Pirnat.

Petdesetletnica prve slovenske škofjovske gimnazije kot javno priznane šolske ustanove je brez dvoma pomemben jubilej v zgodovini našega šolstva in narodne kulture sploh. Cerkev se je v vseh časih trudila za izobrazbo ljudstva. Tako je razvoj slovenskega ljudskega šolstva tesno povezan z imenom škofa Slomška. In prav tako bo v bodoče naša kulturna zgodovina morala priznati, da je postanek srednjega šolstva tesno povezan z imenom škofa Jegliča. On je Slovencem priboril od tedanjih nam. nenaklonjenih oblasti prvo čisto slovensko gimnazijo in za njeno vzdrževanje doprinesel ogromne gnotne žrtve. Na lastne stroške je poslal prve moči na univerze študirat za bodoče gimnazijske profesorje. — Steber vsakega učnega zavoda je njegov učiteljski zbor. Zato je prav, da se ob tem pomembnem jubileju posebej spomnimo tistih profesorjev, ki so orali ledino na polju slovenskega šolstva in leta 1913 pripeljali prve svoje učence k maturi. Vsi so bili duhovniki, ki so se kot učitelji in vzgojitelji posvetili svojemu profesorskemu poklicu z dušo in telesom.

Psihologi pravijo, da se nam življenska doživljaja iz naših mladostnih

let bolj utisnejo v spomin kakor tista iz kesnejših let. Zato mi ne bo težko iz svojih dijaških let izluščiti nekaj spominov, ki so tesno povezani s profesorji, ki so poučevali prvih osem let na škofjovski gimnaziji v št. Vidu.

*

Bilo je v začetku julija leta 1906. Na zgornjem hodniku Alojzijevejšča v Ljubljani so se zbirali v jutranjih urah v gruči očetje in matere s fantiči, ki so jih pripeljali k sprejemnemu izpitu. Moji stari materi, ki me je pripeljala, se je tedaj pridružila neka stara mati, doma nekje z Dolenjskega s svojim vnukom Lojzeto (t. j. L. Peček, župnik). Med njunim živahnim razgovorom sta prišla po hodniku dva gospoda. Najbrž je bil naš bodoči gimn. ravnatelj dr. Janez Gnovidec in naš prvi razrednik prof. Luka Arh. Odprla sta nam vrata v prostrano učilnico. Zasedli smo odkazane prostore pri klopih, na katerih so že ležale bele pole papirja. „Vsako šepetanje ali prepisovanje je strogo prepovedano!“ je s trdim glasom poudaril g. Arh. Pa kdo bi si bil tedaj sploh upal kaj takega, ko smo si bili še vsi tako tuji med seboj, prestavljeni iz do-

mačega okolja v nepoznani svet. Zavlada je slovesna tišina, ki jo je motil le ropot starega tramvaja pod okni, ki se je škripaje ustavljal koncem sosedne hiše. Profesor je glasno in počasi narekoval kratek sestavek. Nato je sledila analiza pravtako kratkega stavka. Prav dobro se ga spominjam: „Čebela je priletela pit vođo k vaškemu vodnjaku.“ Za preizkušnjo, koliko smo se naučili v ljudski šoli nemščine, ki se je tedaj po mestnih šolah poučevala že od tretjega razreda dalje, je bilo treba analizirati tudi kratek nemški stavek. Profesor je med tem napisal na tablo še par računskih nalog, ki jih je nato narekoval v izdelavo. „Kdor bo nalogo dokončal, naj jo prinese gor! Nato naj gre na vrt in ob 10 naj se vrne.“ Podpirali smo glave, tuhtali, tuhtali in pisali. Skozi okna je puhtela od zidovja zoprna poletna vročina. Oddajali smo naloge. Ob deestih smo bili zopet zbrani k sodbi. Bilo nas je preko 60. „Tisti, katere bom poklical, so preizkušnjo prestali in se lahko vrnejo na domove,“ je razglasil profesor. „Vsi ostali pa naj pridejo ob dveh popoldne še k ustnemu izpitu. Sledila so imena. Tudi moje. Tudi Lojze z Dolenjskega je pritekel za menoj na vrt, kjer sta sedeli obe stari materi. Po vrtni stezi je prišel še stric mojega bodočega sošolca. „No, kako je bilo?“ je vprašal. Povedala sva, da sva oba že izdelala, da jih bo pa precej še moralo popoldne priti k ustnemu izpitu. „Tako je prav; spodob se, da se sedaj malo pokrepčata. Sta gotovo lačna in žejna, kajne?“ Prikimala sva.

Vodil nas je mimo Vodnikovega trga, mimo stolnice, do znamenitega Robbovega vodnjaka. Tam nekje je mož vedel za vinsko klet. Prijeten hlad in vinsko vzdušje sta me objela, ko smo sedli k mizi. Gostov ni bilo tedaj v kleti. Točajka je takoj pritekla z litrom vina. Stric — kakor da je že star znanec — ji je takoj začel ponosno razkladati, da je pripeljal dva fantiča, ki sta skušnjo za gimnazijo prestala. Materi sta naložili iz cekarjev cvrtja na mizo. „Pijta, in zatakni!“ je velel stric, ter nalival kozarce. Žejan, kakor sem bil, sem izpraznil prvega do dna. „Tako je prav!“ je pritrjeval stric — „pristen Dolenjec“ — in že natakal drugega. Vino mi je začelo iti v glavo. Kmalu se je vse začelo čudno vrteti okrog mene. Polastila se me je omotica. Omahnil sem stari materi v naročje. Kako sva z materjo prišla na vlak in domov, še danes ne vem. Bilo je že pozno popoldne, ko sem se prebudil na postelji v zgornji. Tedaj je pa vstopil oče. Prestrašil sem se njegovega pogleda. „Lepo si začel! Faliran študent bo iz tebe, nič drugega!“ Potegnil me je s postelje, dal eno krepko okrog ušes in me pahnil po stopnicah navzdol. — To je bilo moje prvo srečanje z gimnazijo. Hkrati prva polomija te vrste, in upam — tudi zadnja.

*

V hladnem jesenskem jutru je stal zaprežen voz na dvorišču. Oče na sedelcu za njim lesen kovček z obleko in

perilom. Mati je stala na pragu z blagoslovljeno vodo, s solzami v očeh. „Priden bodi, rad moli in rad ubogaj!“ Voz je zdrčal po cesti. V dobrih dveh urah je zavozil pred zavod. Na pročelju je v jutranjem soncu blestel v zlatih črkah napis: Kristusu Zveličarju sveta. Kmalu nato sva stala z očetom na hodniku pred vrati v vizitko: Gašpar Porenta, prefekt. Prišel je bil malo prej iz Prage, kjer je dokončal študije na umetnostni akademiji in bil hkrati določen za profesorja risanja. Šibka asketska postava z zgodnjim plešo. Izpod nje je sijalo dvoje živih oči. Z ljubeznivim, samo njemu lastnim nasmehom, me je pogledil po laseh in v pristno domačem dialektu vprašal: „Sej bš pridn jel-na?“ Ko sem prikimal, je rekel oče: „Torej, le glej. Sedaj pa počakaj zunaj!“ Z g. Gašparjem sta se že prej poznala. Doma je bil z naše vasi. Kaj sta se tisti čas sama menila, si lahko mislimo. Komu je g. Gašpar čez kratek čas med vrati segel v roko, je oče rekel: „Le trdo ga držite!“

Prišel je prvi dan šole. Kakih trideset nas je bilo v I. a razredu, druga polovica v paralelki b. Zvonec na hodniku je zapel. Vstopil je naglih korakov naš prvi razrednik prof. Luka Arh. Le za hip je obstal pri vratih in vrgel izza ščipalnika na nosu bežen a oster pogled preko razreda. S trdim korakom je stopil na oder in vrgel na kateder knjigo, da je odletela preko njega. „Molimo!“

(Dalje prihodnjič)

Novice iz Slovenije

Kmetijska zadruga v Dolenjskih toplicah je lani odkupila od zasebnikov 300 ha obdelovalnih zemljišč, v letu 1961 pa 198 ha. Odkupljeno zemljo je z arondacijo združila v komplekse po 50 do 70 hektarjev. Krajevni komunistični funkcionarji zatrjujejo, da bo po dosed. načrtih Kmetijska zadruga v Dol. toplicah odkupila od zasebnikov še okoli 500 ha zemljišč in bo tako v nekaterih krajih kot n. pr. v Dol. Toplicah in v Jurki vasi skoro popolnoma odpravila zasebno kmetijo. V Dol. toplicah bodo po tem kom. predvidevanju ostale le še štiri kmetijske družine, v Jurki vasi pa samo tri. Podobno, vendar nekoliko počasnejše je razvoj v drugih področjih omenjene zadruge. Zadruga kmetijska obrata pa razen v Dol. toplicah in v Jurki vasi nastajata tudi še v Soteski in v Podhosti. Na prvih dveh rede krave molznice, na drugih dveh pa pitano govejo živino. Vzlic močnemu odkupovanju zemlje je pa cena zanjo padla od 350.000 din za 1 hektar prvovrstnega zemljišča na 200.000 din.

Tako komunisti na vse načine s pospešenim tempom odpravljajo zasebno kmetijstvo po slovenskih krajih.

Dne 20. aprila t. l. je slovenski gledališki igralec Hinko Nučič slavil 80-letnico svojega življenja. Kot 17-letni fant je bil sprejet v Ljubljani v Deželno gledališče. Od tedaj naprej je vse njegovo gledališko delovanje najtesneje povezano z razvojem in razmahom slovenskega gledališča, v katerem je igral predvsem ljubimške in junaške vloge. Po prvi svet. vojni je bil tudi med ustanovitelji slovenskega gledališča v Mariboru. Tako v Ljubljani kot v Mari-

boru je vodil tudi Dramatični šoli. Jubilar je več let nastopal tudi v zagrebškem dramskem gledališču. Napisal in izdal je tudi nekaj dramskih del ter dve knjigi svojih spominov pod naslovom „Igralčeva kronika“.

V začetku maja je bilo na obisku v Ljubljani zastopstvo celovskega mestnega sveta z županom Hansom Aussenwinklerjem, na čelu.

Umri so. V Ljubljani: Angela Ravnikar roj. Nograšek, Josip Vodišek, upok., Franciška Trunkel, upok., Ludvik Podobnik, upok., Ivan Andoljšek, ing. Franc Živec, direktor gradbenega podjetja Tehnika, Ivana Gerbajš roj. Jevnikar, Metod Fabjan, upok., Franci Robida, Roza Trzin roj. Zajc, Anica Šiška roj. Križman, Mirko Luznar, Matjaž Kolenc, abs. glasbene šole, Pavle Golobič, Helena Nepustil roj. Štefančič, Ivan Pauer in Anton Reisman, železničar v p. v Mariboru, Miroslav Premrov v Vuzenici, Magdalena Kresc v Šmarjeti, Julka Mavec v Kranju, Ladislav Kondor v Murski Soboti, Janez Pavič, pos. v Radomljah, Anton Cilenšek v Litiji, Jakob Lotrič, mesar v Radečah, Henrik Mravljak v Sočanju, Tihomil Žigon v Mariboru, Franc Bremšak, upok. v Kamniku, Stana Irgolič, učit. v Podgrađu, Stanko Poteko v Žalcu, Justi Sadar v Sušici, Franc Steber v Črnučah, Olga Klun, predmetna učit. na gimnaziji v Ravnah na Koroškem, Ivan Gregorin, strojni ključavničar v Breznici, Valentin Česnik, tekst. tehnik v Mariboru, Jernej Strmšek iz Prevoj pri Lukovici, Andrej Smrekar v Borovnici in Stane Završnik v Kranju.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Telovska procesija

Slovencev na področju Vel. Buenos Airesa je bila v nedeljo, 23. junija v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji. Tudi letos se je je udeležilo veliko rojakov.

Ob 10 je imel v cerkvi Marije Pomolnice sv. mašo g. Janez Mernik, slov. salezijanec, ki deluje v tem zavodu in skrbi obenem tudi za dušno pastirstvo v San Justu, na to pa je bila procesija po prostranem zavodskem parku. Vodil jo je ob asistenci duhovščine ter bogoslovcev g. direktor Anton Orehar. Oltarje so postavili: prvega rojaki iz San Martina in Floride, II. Slovenci iz Lanusa, III. so oskrbeli rojaki iz San Justa, IV. slovensko znamenje pa iz Ramos Mejija. Evangelije so peli: I. diakon g. Primož Langus, II. diakon Lovro Tomazin, III. g. Janko Mernik in IV. diakon g. Jurij Rode.

Po procesiji je bil v cerkvi blagoslov z Najsvetejšim. Pri maši so peli pevke in pevci Slovenskega pevskega zbora Galus, pri procesiji so se pa Galusovcem pridružili še pevci in pevke slovenskih pevskih zborov iz San Justa in Ramos Mejije.

Kot v prejšnjih letih je bila tudi letos v procesiji močna skupina sloven-

PRISPEVAJTE

V TISKOVNI SKLAD!

DEKAN CIRIL MILAVEC 70 LETNIK

Med Moronom in Hurlinghamom, že v Castelarju, stoji na Avdi. Vergara nekoliko višje od Britanskega kolegija lična zidana cerkva sv. Marte. Tu že več let razvija dušnopastirsko delavnost dekan Ciril Milavec. Tu je tudi dne 20. junija v polnem zdravju in duhovni svežosti in razgibanosti ter sredi dela za zaupano mu župnijo praznoval svoj 70-letni življenjski jubilej. Spominjali so se ga njegovi farani, pa tudi Slovenci, ki jih je več v njegovi fari in so redni obiskovalci njegove župne cerkve.

Dekan Milavec je Notranjec. Rodil se je 20. junija 1893 v Planini pri Raketu. Nadarjenega fantiča so starši po-

A. M. Slomška; učenke Mojca in Francka Prešeren, Silva Durič, Neda Vesel, Jožica Kržišnik, Polonca Marin in Magdalena Zupan so občuteno najprej deklarirali pesem Spomin junakom, nato pa zapele še pesmi Iz stolpa sem mi zvon doni in Vojaško popotnico. Za nastop jih je pripravila učiteljica gđ. Anica Šemrov. Sleđil je govor pisatelja Ivana Koronica pod naslovom „... ne pozabite nas nikdar“. V izbranih besedah se je spomnil padlih junakov in njihove oporoke nam: „naša borba zato je sveta, dokler gruda ni oteta!“ Večer je zaključil Ramoški pevski zbor, ki je pod vodstvom Gabrijela Čamernika zapel tri pesmi: z izvirno skladbo g. Čamernika „Molitev“, se je poklonil padlim bratom, z narodno-navduševalno „Slovensko pesmijo“ in „Triglavom“ pa nas potrdil v veri: „Vse je vihar razdjal, narod pa zmiraj stal!“

Za v nedeljo, 23. t. m. je Slomškovo dom pripravil doma „asad“, za vse, ki so po končani telovski procesiji v Don Bosco prihitali v to slovensko središče v Ramos Mejiji. Lep sončen dan je privabil lepo število gostov. Po kosilu se je pričelo kegljarsko tekmovanje za dame in gospe. Med damami je zmagala s 13 točkami gđ. Šter, med gospodi pa Jože Tušek s 17 točkami. Katerim pa kegljanje ni tako pri srcu, so se zabavali na odbojkinem igrišču ali pa gledali v dvorani skioptične slike iz lanske počitniške kolonije v cordobskih planinah, katere sta dala na razpolago g. Zupan in Šušteršič. Znatno število otrok se je ob slikah in besedi gđ. Šemrovoves pomnjalo lepih dni, ki so jih preživeli v gorah.

SAN MARTIN

Otvoritev balinišča in tekma v odbojki med starimi in mladimi je v nedeljo, 23. junija, privabila v Slovenski dom v San Martinu lepo število gledalcev. Ob 15 je pričela tekma v odbojki. Razumljivo je, da so bili fantje v premoči, vendar so se tudi „možje“ dobro držali in so morali fantje krepko pritistniti, da so zmagali. Kmalu po 16 pa so se zbrani gostje zbrali ob novem balinišču. S kratkim nagovorom je predsednik Slovenskega doma g. Leopold Novak označil pomen novega igrišča, ki naj nuđi zdrav oddih mladim in starim po težkem dnevnem delu. Nato je govoril

slavi v škofijsko gimnazijo v št. Viđu nad Ljubljano, kjer je bil med prvimi maturanti tega zavoda. Bogoslovje je študiral v Ljubljani in bil dne 29. junija 1918 leta posvečen v duhovnika. Kot ka. plan je deloval v Škofji Loki, Tržiču, pri sv. Petru v Ljubljani in na Igu pri Ljubljani. Župnijsko mesto je pa imel na Zelimljah, leta 1943 pa je postal župnik in dekan na Vrhniki. Isto leto tudi duhovni svetnik.

Begunska leta je preživel v begunskih taboriščih Monigo, Servigliano, Senigallia in Barleta, odkoder je odšel s skupino slov. duhovnikov v Španijo ter deloval v škofiji Barbastro.

Po prihodu v Argentino je bil v dušnem pastirstvu v prov. Bs. Aires v Baraderu, Chascomusu, Moronu, nato pa prevzel mesto zavodskega duhovnika v kmetijskem učnem zavodu Gonzales Catan. Po ustanovitvi nove župnije sv. Mihaela v Moronu ga je moronski škof msgr. Raspanti imenoval za prvega župnika te župnije, nato pa za župnika sosednje župnije sv. Marte, kjer z vso vnemo deluje še danes.

To je zgoščeno podana življenjska pot 70-letnika dekana Milavca. Pot, trda pot, polna dela za vernike, med katere je bil postavljen za oznanjanje božjih resnic in dela za ljudstvo, za njegov kulturni in gospodarski razvoj. Kajti delovanje jubilarja ni bilo nikdar in nikjer vtesnjeno samo za zidove cerkva in farovžev, ampak je bilo vedno tudi sredi življenja naroda, sredi njegovega trpljenja, njegovih težav in naporov.

Že njegova kaplanska mesta to potrjujejo, saj se je v njih pojavila z vso ostrino vsa predvojna slovenska politična, gospodarska in socialna problematika. Z vsemi sloji slovenskega naroda je imel opravka. Povsod je bilo treba garati, pomagati, svetovati. Vse to je namreč bil jubilar med svojim ljudstvom. vedno dober dušni pastir, vnet za delo za vedno večjo čast božjo, za oznanjevanje božjih resnic, tako kot so zamislane in ne tako, kot bi dostikrat ljudje hoteli, da bi si jih po svoje prikrojili, na drugi strani pa vedno neumen v vsej farni dejavnosti, naj je bilo v prosvetnem društvu ali organizaciji ali v hranilnici, posojilnici ali konzumu. Povsod je bil zvraven kaplan in župnik Milavec in povsod je svojemu delu vtilnil tudi pečat svoje močne osebnosti.

Vojna leta in leta komunistične revolucije ter vse njene strahote je preživljal kot župnik na Zelimljah in kot župnik ter dekan na Vrhniki. Dokler bo živel slovenski narod in se bo pisala njegova zgodovina, bo ime tedanjega župnika Milavca v Zelimljah zapisano poleg imen vseh tistih, ki so se v tedanjih dneh gorja in strahote neustraheno postavili v bran trpečega slovenskega naroda. Vse to je bilo na član. skem sestanku poverjena skrb za ustanovitev in vodstvo odseka za balinanje. Zahvalil se je predsedniku za njegove besede in odboru za sredstvo, ki jih je dal na razpolago za balinišče. Pozval je vse navzoče, da naj se nove športne naprave pridno poslužujejo. S tem je bilo balinišče odprto in do trde noči se je potem vršilo tekmovanje balincarjev. V vseh prostorih doma pa se je nato razvila živahna prosta zabava.

Vsak teden ena

TIHA POLNOČ ZEMLJO KRIJE...

Tiha polnoč zemljo krije, tožnomirna — plan in log, blede mesec temno sije, spava, sanja vse okrog.

A če vse odeva spanje, srce moje še bedi, njega ne blaže mi sanje, duh otožni moj ne spi.

Tu klečim vrh griča v noči, lipa nad menoj šumlja, k zvezdam zrem in vzdih vroči vro iz duše do neba.

Prošnje to usliši Večni, oh ne molim je za se, molim jo za dom nesrečni: Zjasni zvezde mu temne!

skega naroda tako pred komunističnimi morilci, kakor tudi pred fašističnim okupatorjem, ki se zaradi komunističnih izpadov ni znašal nad njimi, ampak nad nedolžnim ljudstvom in tako s komunisti zasledoval isti cilj: pobijati slovenska življenja.

Enako odločno zadržanje proti komunizmu je vodilo vso njegovo dušnopastirsko in javno delavnost tudi na Vrhniki, kjer na njegovo delovanje v tej fari med drugim še danes spominja velika oltarna slika Rika Debenjaka, ki prikazuje Marijo Pomagaj nad Vrhniko.

Vedno z ljudstvom. Tega življenjskega vodila se je jubilar držal tudi v begunstvu, kjer je z ljudmi delil vesele in težke ure, ure veselja in ure bridkosti ter ponižanja kot dušni pastir slovenskih beguncev v taborišču 7. v Senigalliji in nato v Barleti.

Ko je bil v Moronu imenovan za župnika v novo ustanovljeni fari sv. Mihaela, ob prihodu v to farno ni našel ne cerkve, ne farovža, ampak samo prazno stavbišče, s katerega naj bi se razvijala njegova dušnopastirska delavnost. Z njemu lastno odločnostjo se je lotil dela in v kratkem času postavil veliko barako iz fibrocementa za cerkev. Tako kot jo je bil postavil župnik Milavec je je ostala še do danes. Tu je jubilar med okoliškimi ljudstvom s pravo misionjsko vnemo širil nauk kat. Cerkve in nepoučeno ljudstvo seznanjal z božjimi resnicami. To dela še naprej v svoji novi župniji v cerkvi sv. Marte, katere notranja ureditev in snaga ter red, ki vlada v njej, vse pričajo, da tu deluje moč odločne volje in reda.

Pri vsem svojem obilnem dušnopastirskem delu pa dekan Ciril Milavec ni prav nič odmaknjen od slovenske organizirane skupnosti. Je njen aktivni član, zasleduje in podpira vse njeno delo in tiste slovenske emigrantske liste ter revije, za katere smatra, da so za slovensko ideološko emigracijo potrebne ter jih je treba za vsako ceno ohraniti.

Številnim jubilarntovim prijateljem in znancem, iz duhovskih in laičnih vrst, se ob njegovem 70-letnem življenjskem jubileju pridružuje s svojimi čestitkami in najlepšimi željami tudi Svobodna Slovenija in prosí Boga, naj bi nam ga ohranil še mnogo, mnogo let, da bi bil mlajšemu rodu še naprej lahko za vzor požrtvovalnega dela za širjenje božjih resnic v novem okolju, pa tudi za ohranitev verskih in narodnih izročil med slovenskimi izseljenci.

Planiski večer v Slovenski hiši

Čezdalje bolj se dvorana v Slovenski hiši praktično uveljavlja in tako dokazuje svojo potrebo in korist. Kazalo pa bi s časom rešiti še problem ogrevanja, saj je v zimski sezoni družbena dejavnost najaktivnejša, pa bi bilo obžalovati, če bi bila dvorana vsled mraza v tem času praktično neuporabna. Prepričani smo, da ima vodstvo rešitev tega problema na programu za čas, ko bo za tako investicijo razpolagalo s potrebnimi finančnimi sredstvi.

Kljub temu, da se nam je zima v svojih prvih letošnjih dneh predstavila z razkojšem hladu, so slovenski planinci in njih prijatelji s pravo gorniško vztrajnostjo v sicer prikupnem, a topot hladnem ambientu dvorane v Slovenski hiši, navdušeno sledili pohodu v še hladnejše domovanje čudovitega gorskega sklopa Fitz Royeve skupine.

Tja, prav na rob Kontinentalnega ledu, je zaneslo gorniško navdušenje šestorice mladeničev, med njimi naša rojaka, brata Petra in Jurija Skvarča, v odpravi na še nezavzet vrh 2945 m visokega Pier Giorgioja. Svojevstveno nastrojeno je zajelo navzoče, ko je brat Peter na platno projeciral v naravnih barvah očarljive poglede na pravilčne formacije skalnih tvorb v mogočne stebre in stolpe, okinčane s kristalno, oledenelo odejo.

Če so francoski gorniški veterani čutili potrebo upravičeno odklopati vrhove Fitz Royja v odnosu do Alp, Apeanov, Himalaje, Andov z nazivom kralj gora, bi mi dodali, da je to gorsko kraljestvo za nas prisposoda svetišča božje ljubezni in dobrote do nemočnih človeških bitij.

S pripovedovanjem o poteku odprave zanese brat Jurij življenje v te samotne in dozdevno nepristopne stene, ki so jim vrhu tega zvesti luvarji še malone stalni viharji vetrovja. Pot nas vodi čez mesto težke prehoda, ob Río de las Vueltas proti severu ob vzhodnem boku stolpa Poincenot, Fitz Roy, Cerro Eléctrico, odtod na zapad po dolini Río Eléctrico, nato še proti jugu po dolini obeh gorskih verig in po ledeniku Fitz Roy na njega zapadni konec do vnožja naše današnje gore, granitnega bloka Pier Giorgioja. Odtod nov razgled na sosednji Polone, na zapadno lice Fitz Royeve verige, nižje doli na kapriciozno se vzpenjačo podobo vrha Torre, Pij XI., Dedos... vse sami stari znanci iz časa prve francoske zmage nad Fitz Royem v letu 1952.

Končno vstop v nepoznano steno. Ti-soč metrov navpik po ledenem žlebu do grebena. Od šestorice so štirje odnehali. Ostala sta le še dva, Peter in Jurij, ki

se prebijata stopinjo za stopinjo v tehniški umetne plezarije, z nezadostnimi pripomočki, da v skrajnem naporu volje zmagujeta meter za metrom nad uporno goro. Ko se dan nagiba k zatonu in je čas za povratek v taborišče (v snežno steno izkopan zaklon), se brata po kratkem posvetu odločita za tvegani neprekinjen vzpon in nočni bivak v steni — brez spalnih vreč in brez hrane! Nocoj sta namreč nameravala obdelati le dolnje stene, se vrniti v snežno luknjo na nočevanje, pa jutri opraviti kar ostane. A v zaupanju v svoje moči, se odločita ostati v žlebu. Večar vsa stena ne premore niti ene borne poličke, katera bi nudila nogam trino oporo. Navčeta se tedaj na v. zavarovano s klini, in na zankah to v stremenih viseč prečnjeta noč Toplome: bi kazal sam bog-sigavedi koliko pod ničlo.

Ko se zdavi se lepita v steni od klina do klina naprej proti izstopu iz žleba na greben, kjer opazovanja plezalec izza prejšnjih let napovedujejo konec tehničnih težav. Na licu mesta pa spoznata, da so ovire te smeri prav tu najsišnejše. Ledeni skladi se v ploščah lomijo, ko skušata izsekati vanje luknjo za klin, oprjem ali stopinjo. Ob robu prepada lezeta po polževo nekako naprej. Petru zdrsnje in vrve se z njim vred napne v prepad. Jurij za časa poprime in ga obvaruje. Naveza spet trže gori korak za korakom proti cilju. To je

katerakoli točka zobčasto raztegnjenega slemena, posutega z 8 do 19 metriskimi zglaženimi granitnimi stolpci.

Končno ponosno zavirajo raz vrha v vetru slovenske, belo-modro-rdeče barve v pozdrav Marconijevemu otočku grebenov sredi Kontinentalnega ledu na eni verigi Fitz Royja na drugi strani!

Zdaj upata fanta na lažji sestop. A prečuta noč in postni dan jima hromita prožnost udov. Večer ju spet zateče še v steni, v žlebu. Ponovno se obesita na vrvi na istem mestu kot v prejšnji noči. In spet do zore dramita drug drugega, da ju mraz ne zajame v objem dokončnega sna. Po dveh prečutih nočeh in dveh dneh brez hrane se zdaj, za dne, mukoma in dolgočrajno prebijata po zadnjem delu žleba navzdol — po steni, ki bi jo v normalnih fizičnih kondicijah pustila za seboj v dveh urah. Juriju so za nameček v noči omrznili prsti na nogah. Boleče se vleče navzdol. Proti večeru se z ostanki sil in volje, zbita in premražena zatečeta končno v snežno izbico, kjer naj bi ju sprejel titularni vodja ekspedicije z okrepčujočo jedjo in pijačo, pa plinski kuhališnik s trohico toplote. Namesto tega, ju pričaka v snežno steno gravirano sporočilo: Me fui! Vendar se jima posreči zdravititi tovariša, ki se je medtem preselil v drugo, večjo in udobnejšo vdolbino, kjer se fanta naposled lahko okrepčata in spita, spita, spita. Jurijevi omrznili prsti sicer že

temne, nohti bodo odpadli, a amputacija ne bo potrebna. In čez leto ali dve, bodo nemara vse zle posledice podlegle zmagi mladostne odpornosti organizma.

Ko sta tako brata Skvarča srečno sestopila v dolino in se v snežnem brlogu naspala, jima je v dvorani predsednik Slovenskega planinskega društva, gospod Robert Petriček, ki je večer vodil, čestital v imenu planincev k tej edinstveni planinski storitvi. V spomin na ta večer jima je poklonil obe izdaji planinske revije Goré in separat iz Zbornika Svobodne Slovenije 1960 Delo slovenskih gornikov in raziskovalcev. Z obžalovanjem pa je ugotovil, da nista mogla te zahtevne gore po stari gorniški navadi krstiti njena zmagovalca in tako pustiti s slovenskim imenom sled našega rodu tudi ob Kontinentalnem ledu. Italijanski alpinist in raziskovalec Patagonije, salezijanski pater De Agostini, je že pred nekaj leti čisto preprosto poimenoval z italijanskimi imeni še neosvojene vrhove, ki jih je tedaj lahko zajel kar s pogledom iz doline... Vendar je naključje naneslo, da nosi gora slučajno, dasiravno v italijanski izdaji, vsaj krstni imeni naših slovenskih osvojevalcev.

Mladima nadarjenima plezalcema pa želimo poleg novih uspehov še, da bi tudi v bodoče, kot je topot, bdel nad njima angel gorniške previdnosti in ju ne samo očeval v podobnih kočljivih položajih (Nadaljevanje na 4. str.)

OSEBNE NOVICE

† Franc Laharnar. Po 5 - mesečni hudi bolezni (rak na jetrih) je 20. nija umrl v Caserosu 54-letni rojak in domačin France Laharnar. Imel je lepo domačijo na Goriskem, pa kot velik nasprotnik komunizma je pustil kot mi, vse in se je umaknil v — tužno. Leta 1948 je prišel z nami v novo domovino Argentino — par mesecev pred boleznijo je dobil tukajšnje državljanstvo, med tem ko je njegova sestra čuvala dom in doma čakala, kdaj se vrne brat.

V Caserosu si je postavil lep nov domek in mizarstvo delavnico, pred petimi leti se je tudi poročil z ugledno Gorikanko. Bil je zares srečen, dokler ga ni napadla težka in neozdravljiva bolezen. Pokojni France je bil vedno praktičen katoličan in tako je tudi v zadnjih urah bil lepo spravljen z Bogom. Gotovo je imel lep sprejem v onostranstvu, med tem ko mi tu ostali žalujemo za njim. Imel je veliko prijateljev tako med

(Nadaljevanje s 3. str.)

PLANINSKI VEČER V SLOVENSKI HIŠI

jih, temveč jima že predhodno navdahnili čut za odgovornost, preudarnost in združnost pri odločitvah, kar ni samo prvo in najvažnejše gorniško pravilo, ampak je zapoved vsakemu gorniku in posebej še plezalcu! Upravičeno se ljubitelju planinskega športa nazove gornikom ali plezalcem šele tedaj, ko zna vkladiti svoje telesne sile in tehnično izurjenost z modrostjo in etosom gorniškega duha. Čeprav se planinska bratovščina, ki je pod varstvom Marije Snežne, iskreno in nesebično veseli slehernega uspeha svojih tovarišev, ji je vendarle ljubši kasnejše zmage obetajoči, pa živ in zdrav drug, kot pa zmaga za vsako ceno.

Dasiravno v veliki meri, vendar ni zaznavna planinska storitev izključno za slaba končnega zmagovalca. Uspeh pripravljajo vsi predhodniki, ki natančno grade osnove in pogoje za stvarno in tehnično omogočeno izvedbo namere. Ko si telesno sam v steni, so ob tebi vse že opravljene storitve in napor tvojih vrstnikov. Goré so kaj neprimerno toržje za uveljavljanje osebnih ambicij. Gorniška dejavnost je izraz kolektivnih prizadevanj tudi takrat, ko so ti edine priče stene in skalni previsi in ti je osamljen pomočnik kvečjemu kak dober prijem. Zato je v nekem smislu sleherni gornik v svojih dejanjih vezan z odgovornostjo do gorniške skupnosti, kot je po njej vezan in posvečen v ljubezni do gorā.

Te misli naj veljajo vsem mladim planincem v prijateljski nasvet in opomin v času, ko se izteka prvo desetletje po Tončkovi tragediji, ki je bil sicer pravi prototip gorniškega tovariša.

Bratoma Skvarča pa čestitamo še za odlično posnete barvne diapozitive, kakršni so bili tudi oni treh bratov Alčinov in katere smo uvodoma videli iz območja Bariloč, predvsem iz Tronadorja, v nenavadno lepih primerkih. d.

rojaki, kakor tudi med domačini, kar je prišlo posebno do izraza pri kropilnju in pogrebu.

Dragi France, naj Ti bo lahka zemlja v tujini, ženi Ivanka in njenim številnim sorodnikom pa naše res iskreno sožalje!

P. N. Pogreb g. Franceta Laharnarja je bil v petek, dne 21. junija, s pogrebno mašo, ki jo je imel v župni cerkvi v San Martinu g. direktor Anton Orehar. On je tudi vodil pogrebni spreved na samomartinsko pokopališče ter izvršil vse pogrebne obrede ob asistenci g. župnika Gregorija Malija ter g. p. Cirila Petelina.

OBVESTILA

Srednješolski tečaj bo zopet v soboto, 29. junija, ob običajni uri v Slovenski hiši.

Dijakom srednješolskega tečaja sporočamo, da bo g. Zorko Simčič pričel v soboto, dne 29. junija, s ciklom Vsakodnevna problematika. Predavanja, ki bodo obravnavala odnose mladostnika do sebe in okolja, bodo imela značaj rednega predmeta.

Izredni sestanek vseh članov SFZ Morón bo v soboto, 29. junija, ob 16 na Pristavi. Glavna snov bodo Mladinski dnevi, za katere se je treba prijaviti. Po sestanku bo trening v odbojki, ki ga bo vodil g. France Sturm. Vsi fantje iz Moróna ter okolice, ki želijo sodelovati pri Mladinskih dnevih v okviru našega odseka prav lepo vabimo.

Domobranska proslava v Berazateguiju bo v nedeljo, 30. junija, ob pol 4 popoldne v cerkvi v Villa España, kjer bo sv. maša za padle borece, nato pa bo spominška slovesnost v Našem domu. Vsi bližnji in daljni rojaki vabljani.

Krožek SDO in odsek SFZ iz San Martina bosta imela spominško proslavo za padle protikomunistične borece v nedeljo, 30. junija po sv. maši v prostorih Slovenskega doma.

Pristava Moron-Castelar. V nedeljo, 30. t. m. ob 17 bomo imeli lep prosvetni večer, združen s predvajanjem skiptičnih slik iz Bariloč in Lujana. Lepo vabljani! — Še nekaj, da ne pozabite! Rezervirajte si tudi že nedeljo popoldne, 21. julija, za Pristavo v Moronu. Pripravljamo kolone!

Roditeljski sestanek staršev šolskega tečaja A. M. Slomska, bo v nedeljo, 30. junija ob 16 v Slomškovem domu. Na programu predavanje g. dr. Brunna in razgovor o problemih tečaja. Starši vabljani.

V. kulturni večer SKA bo v soboto 6. julija ob 7 zvečer pri Bullrichu, Sarandi 41, Cap. Fed. Posvečen bo Beneški Sloveniji ob 100-letnici rojstva Ivana Trinka. Govorila bosta Rudolf Wagner in Stefan Tonkili.

Povratna tekma v šahu med reprezentancama Našega doma iz San Justa

in Slomškovega doma bo v soboto, 6. julija ob 21 v Našem domu v San Justu. V namiznem tenisu pa bo v soboto, 29. junija, ob 20 tudi v Našem domu.

Zvezni sestanek SDO bo v nedeljo, 7. julija, po sv. maši v Slovenski hiši. Na sporedu bo zanimivo predavanje dr. Krajnika o sv. Cirilu in Metodju. Vabi odbor SDO.

Naraščaj: V torek, 9. julija, ob 15 bo na Pistavi v Moronu naraščajsko tekmovanje v raznih panogah športa, pri katerem bodo sodelovali vsi odseki, ki imajo naraščaj, od 7—14 leta. Pokal, za katerega se bodo vršile tekme, je podaril odsek iz Lanusa. Tekmovalo se bo v: 1. nogomet, 7 naraščajnikov; 2. med dvema, 6; 3. Skoki v daljavo, 3; skok v višino, 3; 4. stafeta, 4; 5. tek na 100 metrov, 2. Vsak odsek mora nastopiti v vseh panogah. Zmagal bo tisti, ki si bo pridobil največ točk.

Poleg referenta za naraščaj, mora biti prisoten vsaj še en odbornik, da bo pomagal sodnikom pri raznih panogah.

Ker je bilo to tekmovanje že dvakrat predstavljeno zaradi slabega vremena, prosimo vse druge organizacije, naj to upoštevajo in ne prireajo drugih programov na isti dan. Po končanih tekmah bodo vsi tekmovalci pogoščeni. Lepo vabljani!

Koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi bo v Slomškovem domu v soboto, 13. julija, ob 19.30. Program bo izvajal kvartet Finkovih; skladbi dobiček je namenjen kulturnemu skladu Slomškovega doma. Program prihodnjič.

Društvo Slovenska vas pripravlja za nedeljo, 14. julija, svoje letne kolone. Ze sedaj vključno vabi odbor.

Otroška igrica „Sirota Jerica“ katero so pripravili otroci šolskega tečaja iz Slovenske vasi je bila zaradi slabega vremena predstavljena na nedeljo, 14. julija ob 16 v Slovenski dvorani.

V Slovenskem domu v San Martinu bodo kolone dne 14. julija.

Pravljna igra Triglavsko roža, ki jo pripravlja Mladinski odsek Slomškovega doma, ne bo v nedeljo, 21. julija, kot je bilo objavljeno v letakih, ker je predstavljena na poznejši datum.

V Našem domu v San Justu bodo 28. julija kolone, na katere uprava Doma rojake že danes opozarja.

Romanje v Lourdes bo v nedeljo 18. avgusta.

Med zimskimi počitnicami bodo na Pristavi v Moronu filmski večeri, na katerih se bodo predvajali kulturni ter rekreativni filmi. Za kritje stroškov bo vstopnina za vse 10 pesov. Vsi lepo vabljani. Kulturni referent.

Učiteljski zbor slovenskih ljudskošolskih tečajev naproša vse starše, da mu odstopijo odvisne fotografije, zadevajoče življenje in delo tečajev od ustanovitve dalje. Na slikah je treba napi-

Najboljši prijatelj v brezposelnosti je hranilna vloga v

SLOVENSKO HRANILNICO
z. z. o. z.

Av. San Martín 263 — Ramos Mejia

Uradne ure: ob sobotah 16—20
Dežurna: ob nedeljah 9—11

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

sati datum posnetka in po možnosti navesti imena in priimke vseh, ki jih slikov bo nastal Album slovenskih tečajev. — Ze v naprej hvala lepa!

V Ramos Mejia napovedani igri misijonskega krožka iz Slovenske vasi sta preloženi na poznejši čas. Ne pozabite in pridite takrat.

Nikita Hruščev je sprejel povabilo za obisk Švedske, Norveške in Danske.

Sovjetska vlada je zagrozila Iraku, da mu bo ustavila gospodarsko pomoč, če ne bo prenehal z boji proti Kurdom.

V Albaniji so uprizorili vohunski proces proti nasprotnikom sed. režima. Vsem obtožencem so očitali, da so bili v ameriški in jugoslovanski tajni službi. Tri so obsodili na smrt, ostale pa na zaporne kazni.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N 3334
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 688.209

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1963: za Argentino \$ 650.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev. Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Vse naročnike Svobodne Slovenije v Argentini, ki so v zaostanku s plačilom naročnine, prav lepo prosimo, naj jo takoj plačajo. Uprava ima velike izdatke in stroške z rednim izdajanjem lista. Tem svojim obveznostim lahko sprti odgovarja samo tedaj, če naročniki redno plačujejo naročnino, ki je poleg pristojbin za obavo oglasov edini vir dohodkov, ki jih ima list. Zato vse tiste naročnike, ki še nimajo plačane naročnine prav lepo prosimo, da se odzovejo prošnji uprave in naj jo akažejo čimprej in naj nikar ne čakajo opominov, ki jih je uprava tudi že začela razposiljati.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je dne 12. junija za vedno zatisnila svoje blage oči naša zlata mama, stara mama in tašča, gospa

ANA ŠTRAVS' roj. FABJAN

Njeno izmučeno telo so položili k zadnjemu počitku dne 14. junija 1963 na pokopališču v Zalcu.

Zalujoči:

V Argentini: hči Marija z družino; ... v domovini: mož Alojzij, hčeri Ana in Milena z družinama, snaha Pavla, brat Janez, sestra Ivana in ostalo sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je dne 20. junija 1963 umrl v starosti 55 let dobro pripravljen na srečanje z božjim Sodnikom naš ljubi mož, brat in svak gospod

FRANCLAHARNAR

K zadnjemu počitku smo ga položili po pogrebni maši na pokopališču v San Martinu dne 21. junija 1963.

Zahvalujemo se vsem, ki so nam ob bridki izgubi našega draga rajnika stali ob strani. Zlasti se zahvalujemo g. direktorju Antonu Oreharju za pogrebno mašo in vodstvo pogrebnega spreveda ter gg. župniku Gregoriju Maliju in p. Cirilu Petelinu za asistenco. Prav tako g. dr. Alojziju Berčetu za zdravniško nego in skrb, kakor tudi vsem ostalim rojakom, ki so našega rajnega Franceta obiskovali med boleznijo, mu dajali uteho ter tolažbo, ga prišli kropiti in ga v tako obilnem številu spremljali na njegovi zadnji zemski poti.

Zalujoči:

Zena Ivanka, roj. Vidmar in sestra Marija Laharnar; svaki Ivan, Franc, Alojz, Mario Vidmar ter svakinja Franciška, por. Poljanec

Caseros pri Bs. Airesu — Pećine na Goriskem — Rosario — Comodoro Rivadavia

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO BUCARI & GALLETTI

Avda de Mayo 302

Ramos Mejia

T. 658-7083

Vse za dom, in kot vedno, najboljša kakovost in najboljše znamke TV, hladilniki, šivalni in pralni stroji, štedilniki itd. Cenjenim odje. malcem sporočamo, da tudi že lahko postrežemo z najboljšim pohištvo vseh slogov, kakor tudi z velik, izbiro kuhinjskega pohištva po najugodnejših cenah in z dolgoročnim odplačevanjem.

Naša ponudba TV velikega aparata (gran angular), sestavljen iz najboljšega uvoženega materiala po 1500 pesov na mesec.

Obiščite nas in prepričajte se!

IVAN PREGELJ:

Otroci sonca

„Ali si že kaj preudari, koga boš prosil za botra?“

„Ježeš,“ je vzkliknil učitelj, „zopet stara skrb.“

„Ali sem jaz kriva?“ se je začudila žena nejevoljno. Mož je molčal. Iz svojega lepega stanovskega veselja zbujen v domače nadloge, se je krotil kakor je mogel ob vsakdanji težavi zakonstva.

„Pa bo spet začel poštar s svojo norčavostjo o mojih serijah, in da bi vsaj fant bil, in zlodej vendar, prav našač bom njega prosil; če ne bo hotel, mi bo še ljubše, in mu bom vsaj gobec zavezal.“

Polagoma se je umiril, pa zaključil: „Nekaj kotarcev vina bom prej vrgl vase in potem bom prosil. Če drug ne, Poznik in Slavica mi ne bosta zamerila.“

Dva dni pozneje sta začela z župnikom s pesmijo „Jezus male k sebi kliče“ novo šolsko leto. . .

IX.

Mali Šmaran je zadnja poletna radost in je čas zadnjih romarskih žuljev v trdih otroških čevljičkih in je čas zadnje vročine, vsakih pet let celo zadnje popoldanske nevihte, ki se privali od Benečanov čez Rute in zajame Kozarišče, Modrejce, Ljubinj in Modrej. Vse to je še eno veselje tistih krajev, ki

rodijo briške fige in breskve, grozdje do Avč in Mosta, češnje tri mesece od Števerjana do Davče in Novakov. Od Števerjana do Davče in Novakov so vidle Mengore romarje. In vsi so užili od juhe, ki jo je kuhaj pod hrastom ob cerkvi volčanski krčmar, slišali štiri evangelije, ki so jih volčanski župnik peli v procesiji okoli cerkve, vsi takoj po maši še predpolodne vzeli od cerkve slovo in se razšli; mnogi, da se niso vrnili nikoli več. . . O Mengore! . . .

Ko so lezli izletniki v hrib, so jim peli zvonovi z višine na pot; pod vrhom jih je sredi bukovega gozda pozdravil prvi vonj cerkvenega kadila. Ženske so si ob poti nabrale dehtečih božjih žličic, Poznik si je zataknil za klobok divji nageljček in vršiček divjega timijana. Veronika je natrgala volovjega jezika za očetovo bolezen, Fratrik je pobral kristal kršca in poštarjev Albin je v prispodobni primeril Slavico z „dušo gorjanskega zdravja“, kar mu je nevljudno vrnila z „jetiko domačega dolgočasa“. Sivčeva najstarejša hčerka ni prav nič pešala, samo navzgor ni hotela posebno goreče in bi se bila za vse na svetu rada prekobilala po gladki košenini niz brega.

Nato so bil pri maši, gledali, kako nabijajo možnarje in kako so se izstreljeni kobilili raz vrh. Potem so jedli

fige in grozdje, kupili odpustkov in pokusili juho pri volčanskem krčmarju. Potem so pri cerkovniku naročili kosilo in vino in odprli brašno, ki ga je bil za njimi prinesel Koširjev hlapec. Sivčeva hčerka je zaspala materi v naročju. Materino lice se je bilo pomladilo in napolnilo. Veselo umirjena beseda je vezala vse omizje, ki mu je načeloval Poznik. Nič niso videli, da se je bilo medtem nebo pobleščilo, dokler jih ni vzdramil grom. Ženske so se prestrašile. Sivec jih je tolažil, naj se nikar ne boje, ker je na cerkvi in mežnariji strelvod. Prevedrili so, pili črno kavo. Može so jo mešali s Koširjevimi konjakom. Tedaj se je ojunčil Sivec in poprosil „za vsak slučaj“ Poznika za botra.

„Prav,“ je odvrnil Poznik, „ampak Helena najbrž ne bo mogla. Ali se zadovoljiš z namestnico?“

„Kakor hočeš, kakor hočeš,“ je hitel Sivec v zadregi.

„Slavica te je že vajena,“ je menil Poznik.

„Kakor veš,“ je zopet hitel Sivec. Poznik je prikimal in napolnil Sivec čašo s Koširjevimi vinom. Sivec je obšlo ganotje in občutje močne hvaležnosti do tega lepega in dobrega človeka. Vino ga je še podvnelo in je govoril:

„To mi je v tolažbo, da živim med takimi dobrimi ljudmi, kakor si ti. Moj Bog! Saj me je sram. Ta rodovitnost

moja! Nadležna mi je. Nekomu vse, drugemu nič. France, saj nisi hud?“

„Čemu pač neki?“

„Zato,“ se je zatikalo učitelju, „ki si tudi družinski človek, pa nimaš veselja, in se mi zdi, da bi jaz na tvojemu mestu vse druge klei, ki imajo, česar nimaš.“

Poznik se je zasmeljal: „Klel nisem,“ je rekel, „a potrudil sem se, da bom srečnim podoben.“

„Da si se?“ je vprašal nezaupljivo učitelj. Poznik je nesel z vedrim nasmehom vino k ustnicam in molčal.

„Kvantača,“ je zapel tedaj med njiju glavama sladek glas. Učitelj se je ozrl in gledal v zardelo Helenino lice. Pograbil jo je za roko in jo poljubil.

„Gospa,“ je rekel, „Bog vam daj vso srečo, pravkar sem prosil vašega gospoda soproga za novo botrstvo. Obljubil je. Vrnil bom, gospa, po svojih močeh.“

„Res?“ je vprašala tiho.

„Bog daj, Bog daj, Bog daj!“ je vzkliknil glasno, goreče. Veronika se je očitajoče ozrla po njem; hčerka se ji je vzbudila v naročju. . .

Veselo so se vračali. Drveli so se po bregu na cesto, katero je bil naliv izpral do bridke rezkosti.

V potoku ob cesti je šumela umazana voda. V poznem soncu so se iskriale deževne kaplje, v travi in zreli ajdi, v usihajočem bukovem listju, v jelšah in

vrbah.

Prednji so počakali zastajajoče in ob ovinku obstali:

„Zbogom Mengore!“

Nato so zavili mimo hriba v senco. Onstran v polju in bregu je še ležalo sonce. Oni pa so šli po senci, po hladu. Tudi sonce onstran je nenadoma ugasnilo. Oblak v zapadu ga je prekril.

„Zbogom, Mengore!“ — — —

Drugo jutro je bilo deževno. Prvi jesenski dež, ki niti povodnji ne nosi, samo dolgčas, grdo nezdravo vlogo, trganje in otroško davico, mrz in nazdanje sneg. . .

Tiste dni je prejela Slavica drugo pismo in ga vrgla v peč, ne da bi ga bila odprla. Potem je šla v svojo sobo in brala sentimentalni roman, dokler se ni zmaščilo. Ko ni več videla, je vrgla roman vstran, šla v kuhinjo, si zavahala rokave in začela pomagati dekli, ki je izpirala perilo. Nato je stopila iz kuhinje v vežo in postala na hišnem pragu. Bila je temna noč, komaj nekaj svetlobe je padalo po lužah, ki so ležale po tleh. Korito sredi trga je togo žuborelo. Težko je kapljalo s kostonjev pred hišo. Deklica je stopila v dež na trg in se ozrla na Poznikova okna. Gorela so v sladki svetlobi. Deklica je vzdihnila.

Od poštarja sta se oglasila klavir in pesem:

„Es ist schon spaet, est ist schon kalt, kommat nimmermehr aus diesem Wald.“